

Nieuwsbrief 47
mei 2021



Redactioneel

Voor u ligt het zevenenveertigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. De situatie in de Gazastrook is dramatisch met zware bombardementen en grootschalige verwoesting. En dat voor de zoveelste keer. We publiceren een opiniestuk van Ahmed Abu Artema de initiator van de Mars voor de Terugkeer die het opleven van het Palestijns verzet ondanks de verwoesting die het voor de Gazanen betekent verwelkomt. We zijn ingehaald door de actualiteit: bij de voorbereiding van dit nummer leek de opschorting van de Palestijnse verkiezingen het grootste nieuws. We hebben een artikel waarin Gazanen is gevraagd wat zij vinden van het uitstel. Ook hebben we een analyse over de achtergronden van het uitstel dat lijkt op een afstel want zowel Abbas als Israel vrezen een overwinning voor Hamas en dat was nog voor het geweld losbarstte.

Verder een bijdrage van student internationale betrekkingen Adinda Wisse die een onderzoek deed naar lokale hulporganisaties in Gaza. En een voortgangsrapportage van de theateruitwisseling tussen Groningse en Gazaanse theatermakers. Ter aanvulling actuele berichten die getuigen van angst en wanhoop van mensen uit oorlogsgebied. Uiteraard doen we weer een oproep om geld te doneren aan de PMRS. Het is gezien het huidige geweld en de pandemie meer nodig dan ooit.

Deze keer is het anders

Terwijl ik dit schrijf, schudt het gebouw waarin ik woon hier in Gaza voortdurend. Boven ons bestoken Israëlische F-16 gevechtsvliegtuigen ons met een schijnbaar eindeloos spervuur van bommen. Ik schrijf te midden van een snelle stroom van zich ontwikkelende gebeurtenissen, dus het is zeker dat tegen de tijd dat dit wordt gepubliceerd, er veel dingen zijn veranderd, maar ik probeer de algemene kenmerken van deze huidige escalatieronde in Palestina te duiden.

De escalatie begon in Jeruzalem tijdens de maand Ramadan, met een reeks provocaties die werden uitgevoerd door de Israëlische bezettingsautoriteiten. De eerste in deze serie was de beslissing om te voorkomen dat Palestijnen eind april bijeenkwamen in Bab al-Amoud (Damascuspoort) in Jeruzalem. Dit leidde tot een reeks protesten die Israël uiteindelijk dwongen het bevel in te trekken.

Een andere – aanhoudende – provocatie, die enige

internationale aandacht trok, zijn de uitzettingsbevelen tegen Palestijnse families uit hun huizen in Sheikh Jarrah die Israëlische rechtbanken hebben verleend aan Israëlische kolonisten.

Een derde Israëlische provocatie was de bestorming van de al-Aqsa-moskee tijdens gebeden op de ochtend van vrijdag 7 mei. Israëlische troepen vuurden traangas en met rubber beklede metalen kogels af op aanbidders, met meer dan 200 gewonden tot gevolg.

Vervolg op pg. 2

In een vierde provocatie kondigden kolonisten aan dat ze op 10 mei door Jeruzalem zouden marcheren om te vieren wat zij Jeruzalemdag noemen. De bedoeling was om in de buurt van de al-Aqsa-moskee te marcheren.

Deze mars escaleerde tot een vijfde provocatie op de ochtend van 10 mei toen, voor de tweede keer in een week, Israëlische troepen al-Aqsa bestormden, aanbidders aanvielen die binnen baden en de heilige plaats doorzochten. Meer dan 300 Palestijnen raakten gewond.

Een golf van woede

Deze provocaties hielden gedurende de hele Ramadan aan en veroorzaakten een golf van woede die door de Palestijnen in hun thuisland trok. Er braken protesten uit in Haifa, Jaffa, Ramallah en Gaza.

In Gaza riepen demonstranten de Qassam Brigades, de gewapende vleugel van Hamas, op om in te grijpen. Palestijnen in Gaza waren voorstander van de noodzaak van een snelle reactie van verzetsfracties als vergelding voor de schendingen in Jeruzalem.

Ik las wat leek op honderden berichten van activisten op sociale media waarin ik Hamas vroeg waarom ze te laat waren met vergeldingsacties. Taxichauffeurs en winkeliers, gewone mensen op straat: iedereen stelde dezelfde vraag.

Uiteindelijk waarschuwde Qassam dat Israëlische troepen twee uur hadden om al-Aqsa te evacueren, het beleg van de murabitoun op te heffen – de gelovigen die de klok rond op de site blijven om het te beschermen met hun aanwezigheid – en alle gevangenen vrij te laten.

Toen de deadline verstreek en Israël niet reageerde, vuurde Qassam een explosie van raketten af op Jeruzalem.

Het Israëlische leger reageerde door de stad Beit Hanoun in de noordelijke Gazastrook te bombarderen.

Negen mensen, waaronder drie kinderen, werden daar vermoord terwijl ze zich voorbereidden om hun vasten te verbreken.

Vrijheidsstrijders uit Gaza bleven wraak nemen en Israël breidde zijn bombardementen uit met woonhuizen.

De Israëlische luchtmacht vernietigde verschillende woontorens die ook onderdak bieden aan tientallen mediabureaus en commerciële instellingen. Israël viel ook politiebureaus en verschillende overheidsgebouwen aan, allemaal burgerdoelen.

Waarom het nu anders is

De huidige escalatie onderscheidt zich door het feit dat het Palestijnse volk een reactie eiste op de praktijken van de Israëlische bezetting. Hamas wordt als heldhaftig beschouwd. Er is geen openbare veroordeling of veroordeling van het besluit van Hamas om op te treden, zelfs niet wanneer burgers de zwaarste prijs betalen voor Israëlische agressie, waarbij ze hun geliefden en hun huizen verliezen.

In Gaza is het duidelijk dat de Palestijnen vast blijven geloven in verzet als de weg naar bevrijding van de bezetting.

Deze ronde van gevechten is ook belangrijk omdat ze kwam als reactie op voortdurende schendingen in Jeruzalem.

Alle eerdere rondes van Hamas-escalatie zijn uitgelokt door Israëlische agressie op de Gazastrook. Dus toen Jeruzalem om hulp van Gaza riep en Gaza opstond om Jeruzalem te verdedigen, versterkte dit het ontluikende gevoel van Palestijnse nationale eenheid en bevrijdde het het Palestijnse verzet uit zijn isolement in Gaza. Of het nu in Gaza is of waar dan ook in Palestina, Palestijnen strijden tegen de bezetting, wier aanvallen en schendingen hen overal treffen. Deze escalatie wordt ook gekenmerkt door een steeds meer uitdagende geest binnen de verzetsgroeperingen. De annulering van de “Jeruzalem dag” -mars was een vroege overwinning.

De realiteit van lijden en tragedie is altijd aanwezig in de Israëlische agressie tegen Gaza. Toch voelt de escalatie deze keer zinvol, het voelt heroïsch.

Mensen in heel Palestina hadden dringend iemand nodig om zich gesteund en verdedigd te voelen. Palestijnen moeten het gevoel hebben dat ze de prijs niet alleen betalen. Het is daarom enorm

veelbetekenend dat het verzet in historisch Palestina is geëxplodeerd.

Israël zet zich in om de Palestijnse identiteit te vernietigen, vooral in opzettelijk economisch achtergestelde steden, dorpen en dorpen binnen de grenzen van 1948 – de gebieden waar de staat Israël dat jaar werd uitgeroepen tijdens de Nakba, de etnische zuivering van Palestina. Massaprotesten in die gebieden, het in brand steken van politiebureaus en de vervanging van Israëlische vlaggen door Palestijnse vlaggen, lijken allemaal een nieuwe heropleving van de Palestijnse geest.

Palestijnen zijn nog steeds diep geworteld in hun land, klampen zich vast aan hun identiteit, hun diepe gevoel van eenheid is belangrijker dan welke factoren dan ook, en hun vermogen om de terreur en misdaden van Israël te overleven, blijft verbazen.

Israël heeft een krachtig arsenaal aan raketten, en in een poging om de verloren waardigheid terug te winnen ondanks het Palestijnse verzet, blijft Israël misdaden begaan tegen burgers in Gaza.



Toch zorgt de Israëlische macht niet voor legitimiteit of stabiliteit. Het zionistische project in Palestina is vreemd aan dit land, en alle pogingen om de Palestijnse aanwezigheid te neutraliseren of uit te wissen hebben al meer dan 70 jaar gefaald. Het Palestijnse volk kan verzwakken, maar ze zullen niet sterven. Ze hebben de wil om tot het einde te vechten en een zekere overwinning te behalen.

Ahmed Abu Artema is een schrijver die in Gaza woont en een onderzoeker aan het Centrum voor Politieke en Ontwikkelingsstudies.

Frustratie en teleurstelling over uitstel Palestijnse verkiezingen

De Palestijnse president Mahmoud Abbas vaardigde op 15 januari 2021 een presidentieel decreet uit waarin hij algemene verkiezingen aankondigde. In de Palestijnse samenleving bloeiden daardoor optimisme en hoop op. Het was namelijk voor het eerst in vijftien jaar dat er verkiezingen zouden worden gehouden. De hoop duurde helaas niet lang.

Frustratie en teleurstelling volgden, toen president Abbas enige tijd later uitstel van de verkiezingen aankondigde. Het was inmiddels namelijk gebleken dat Israël verkiezingen in Jeruzalem wil blokkeren. Abbas wil de verkiezingen nu uitstellen "totdat ze gegarandeerd ook in Jeruzalem kunnen worden gehouden." In zijn toelichting zegt hij: "We doen geen concessies aan het democratisch recht van bewoners van Jeruzalem om mee te doen aan de verkiezingen. Israël heeft besloten de Arabieren

in Jeruzalem te doden en we zullen hen niet toestaan dat te doen."

Teleurstelling

Er zijn veel jongeren die niet wachten kunnen ze voor het eerst in hun leven kunnen stemmen. Ze willen graag de politieke en economische realiteit veranderen en een beter leven leiden. Vijftien jaar geleden nam Hamas de controle over de Gazastrook over na het winnen van de verkiezingen. Daarop

Vervolg op pg. 4

volgde de belegering van de Gazastrook door de Israëlische bezettingsmacht. Daardoor is Gaza voor de jongeren, die er het grootste deel van de bevolking vormen, een gevangenis. Ze willen daarom graag een einde aan de politieke verdeeldheid in Palestijnse kringen, tussen Fatah en Hamas. En ze hopen dat er eindelijk een einde komt aan de steeds slechtere levensomstandigheden door de economische crisis, en zijn daarom teleurgesteld dat de verkiezingen nu niet doorgaan.

De jonge Ahmed Saeed, 21, afgestudeerd aan het College of Media, was pas zes jaar oud toen in 2006 de laatste verkiezingen werden gehouden. Zijn hele jeugd maakte hij oorlogen en verdeeldheid mee. Hij wachtte daarom angstig en ongeduldig op eerlijke en democratische verkiezingen. Het besluit om ze uit te stellen was voor hem een grote verrassing: "Het uitstel van de verkiezingen is een grote klap. We zijn de hoop voor de komende jaren verloren en leven met een onbekende toekomst. We zijn de weg kwijtgeraakt, onze dromen zijn verloren en we moeten eindeloos wachten tot de omstandigheden voor ons als jonge mensen verbeteren."

De negentienjarige studente Kholoud streeft ook naar verandering, een einde aan de politieke verdeeldheid en het einde van de heerschappij van Hamas in Gaza: "Ik hoop op verandering en een nieuw leiderschap dat een einde maakt aan de honger, de belegering en de wijdverbreide werkloosheid waaronder jongeren al vijftien jaar lijden."

Geen verkiezingen zonder Jeruzalem

President Abbas besloot de verkiezingen uit te stellen omdat hij weigert ze te houden als verkiezingen in de

stad Jeruzalem onmogelijk worden gemaakt. Dit komt doordat de Israëlische bezettingsautoriteiten hun medewerking aan de verkiezingen weigeren.

Lamis, vijfendertig jaar, begrijpt de weigering om verkiezingen te houden zonder de hoofdstad Jeruzalem: "Als Palestijnse burger zal ik het houden van verkiezingen zonder Jeruzalem niet accepteren, ondanks de dringende behoefte aan verandering en ondanks de sombere realiteit waarin we moeten leven. Maar hoewel de bezetters het verkiezingsproces blijven belemmeren, er blijft altijd hoop."

Het Palestijnse leiderschap roept de internationale gemeenschap op haar verantwoordelijkheid te nemen. Die moet druk uit oefenen op de bezettingsmacht, zodat de verkiezingen door kunnen gaan.

De 40-jarige Neshat vindt dat verkiezingen een grondrecht zijn voor elke Palestijn. Ze vormen het enige sprankje hoop om de situatie in het hele land te veranderen, vooral in de Gazastrook: "Verkiezingen zonder Jeruzalem zijn een concessie aan de uitvoering van de judaïseringsplannen en de 'Deal of the Century' van Trump. Verkiezingen zonder Jeruzalem zou ik daarom zeker niet accepteren, hoewel het uitstel ons erg teleurstelt. We blijven hopen dat de verkiezingen binnenkort zullen worden gehouden. Ze zijn belangrijk voor ons leven en voor een toekomst voor alle lagen van onze bevolking, vooral voor de jeugd."

Lokale en internationale reacties

De reacties op het besluit om de verkiezingen uit te stellen bleven niet beperkt tot de regio. Ook de



Volgens het decreet van president Abbas zouden de verkiezingen op 22 mei 2021 in drie fasen plaatsvinden. De verkiezingscommissie kondigde de kandidatuur aan van 36 kieslijsten. Het aantal kandidaten op alle lijsten bedroeg 1.389, waaronder 405 vrouwen, 29% van het totaal aantal kandidaten.

Europese landen spraken hun spijt uit. Ze riepen de Palestijnse Autoriteit op om zo snel mogelijk een nieuwe datum voor de verkiezingen vast te stellen.

In een toespraak namens de lijsten die aan de verkiezingen deelnemen, zei Ihab al-Nahal, hoofd van de 'People's Voice'-lijst: "Het uitstellen van de verkiezingen is een poging om het democratisch proces te dwarsbomen. Het ontkent het recht van het Palestijnse volk op vrije verkiezingen. Geen enkele partij heeft het recht om de verkiezingen uit te stellen, en degene die deze beslissing neemt, draagt de wettelijke, politieke en volksverantwoordelijkheid voor de gevolgen van die stap."

Hij wijst er op dat de inwoners van Jeruzalem volgens de grondwet het recht hebben om te stemmen, en dat dit wordt gegarandeerd door de Centrale Kiescommissie. Toestemming van de bezettingsmacht is niet nodig, aangezien Jeruzalem de hoofdstad en de 'essentie van de nationale soevereiniteit' is. Dat kan niet worden opgegeven." Al Nahal beschouwt het uitstellen van de verkiezingen als een aantasting van de vrijheid van het volk om op democratische wijze hun vertegenwoordigers te kiezen.

In deze context zegt het hoofd van de Internationale

Commissie voor de Rechten van het Palestijnse Volk, de Hashd-activist Salah Abd Al-Ati: "Het uitstel van de verkiezingen door de weigering van de bezetter om ze in Jeruzalem te houden, draagt bij aan de rampzalige omstandigheden waarin het Palestijnse volk moet leven, en aan de heerschappij van een politieke kaste waar velen van af willen. Het lijkt ook de bezetter het recht te geven op permanente inmenging in interne Palestijnse zaken."

Al-Ati vindt het houden van verkiezingen noodzakelijk. Daarmee kan men komen tot een nationale verzoening en een verenigd politiek systeem op democratische grondslag, gebaseerd op een rechtsstaat.

Abdel-Ati vindt daarom dat Abbas de verkiezingen niet had moeten uitstellen. Daarmee onderwerpt men zich aan beslissingen van de bezetter. Hij vindt het daarom noodzakelijk om druk uit te blijven oefenen op de bezetter via het internationaal recht. De bezetter heeft niet het recht om het houden van verkiezingen te verhinderen in Jeruzalem of een deel van de territoria van 1967.

Hanin Othman

Vertaling: Marco in 't Veldt

Israël en PA profiteren van uitstel Palestijnse verkiezingen

Zowel Israël als de Palestijnse president Abbas hebben belang bij het uitstel van de Palestijnse verkiezingen. De VS en EU buigen mee. De Palestijnse bevolking betaalt de prijs.

De voor 22 mei geplande Palestijnse verkiezingen worden uitgesteld. Dat maakte de Palestijnse president Mahmud Abbas vrijdag bekend. Ze zouden worden gehouden in de door Israël bezette Palestijnse gebieden – de Westelijke Jordaanoever inclusief Oost-Jeruzalem, en Gaza. De laatste keer dat dat gebeurde was in 2006.

Oost-Jeruzalem

De officiële reden voor het ingrijpende besluit is het uitblijven van Israëlische toestemming om de verkiezingen in Oost-Jeruzalem te houden. Het politiek instabiele Israël zou dat op dit moment niet aankunnen, zou Abbas donderdag per brief van Israël

te horen hebben gekregen.

Volgens Abbas kan geen sprake zijn van Palestijnse verkiezingen zonder participatie van de Palestijnen in Oost-Jeruzalem, het stadsdeel dat binnen de tweestatenoplossing als hoofdstad van de staat Palestina geldt. 'Wij zullen niet de geschiedenis ingaan als degenen die Jeruzalem opgaven', klonk het principieel in Abbas' kamp.

Vooralsnog is geen sprake van afstel, maar van uitstel. Zodra Israël medewerking toezegt, kunnen binnen een week verkiezingen worden gehouden, verzekerde Abbas, die met geen woord

Vervolg op pg. 6

repte over die andere verkiezingen, gepland voor 31 juli, met zijn eigen presidentschap als inzet. Feit is dat in Palestina van politieke campagnes, die eind april hadden zullen losbarsten, voorlopig geen sprake is.

Lijfsbehoud

Abbas' besluit kan onder Palestijnen rekenen op weinig begrip – Hamas sprak zelfs van een 'coup'. Hem wordt verweten dat hij de bezetter om toestemming heeft gevraagd voor verkiezingen in Oost-Jeruzalem, in plaats van die gewoon te organiseren. Vanuit het perspectief van een onder bezetting levende bevolking, die verkiezingen ziet als urgente stap naar vrijheid en beëindiging van de bezetting, kon Abbas die kritiek zien aankomen.

Bovendien, zo stellen zijn critici, komt het uitstel Abbas zelf verdacht goed van pas. Zijn Fatah-partij is in drie fracties uiteengevallen. Hoewel die samen nog steeds de meeste stemmen kunnen behalen, verliezen Abbas en de zijnen hun absolute macht. Daarnaast vergroot de verdeeldheid de kans op een overwinning van Hamas – een onverteerbare Aha Erlebnis voor Fatah, dat bij de laatst gehouden verkiezingen in 2006 door Hamas werd verslagen. Vanuit dat perspectief is uitstel een kwestie van lijfsbehoud voor Abbas en zijn partij. Dat Israël de

aanleiding verschaftte, kwam goed uit, luidt de redenering.

Wantrouwen

Het wantrouwen onder de Palestijnse bevolking jegens Abbas en de door hem geleide Palestijnse Autoriteit (PA), is al jaren groot. Voor de Palestijnen heeft de PA, opgericht in 1994, niets opgeleverd. In plaats van de onder de tweestatenoplossing beoogde Palestijnse staat te realiseren, wordt die door Israël onder de neus van de PA in moordend tempo gekoloniseerd.

Daarvoor betaalt de bevolking de prijs. De Israëlische onderdrukking beheerst elk facet van het dagelijks leven van de Palestijnen, met de blokkade van Gaza als meest pregnante voorbeeld. Straffeloosheid is daarbij de norm. Het dagelijkse geweld tegen Palestijnse burgers door Israëls leger, politie en kolonisten, is onbeteugeld. Ruim een kwart eeuw na haar oprichting kan de PA de eigen burgers nog steeds niet beschermen tegen het geweld en onrecht waaraan die blootstaan. Sterker, de PA wordt zelf ook beschuldigd van repressie tegen onder meer studenten, activisten en journalisten.

Veiligheidscoördinatie

Een specifieke steen des aanstoets betreft de 'veiligheidscoördinatie' tussen de PA en Israël. De PA beschikt over goed getrainde elitetroepen en veiligheidsdiensten, die echter niet beschikbaar zijn om de eigen bevolking tegen de Israëlische bezetter te beschermen, maar daar juist mee samenwerken. Afgelopen week concludeerde Human Rights Watch in een brisant rapport dat Israël zich jegens de Palestijnen schuldig maakt aan apartheid en vervolging. In het rapport roept de prominente mensenrechtenorganisatie de PA onder meer op om de coördinatie met Israël op te zeggen voor zover die leidt tot medeplichtigheid aan de Israëlische misdaden.



Palestijnse kandidaat-parlementariërs protesteerden op 28 april in Ramallah tegen het dreigende uitstel van de verkiezingen. De tekst luidt: 'Er is geen substituuat voor de verkiezingen'. [c] Ibrahim Attaia / APA Images

Steeds harder zwelt het verwijt aan dat de PA onder Abbas instrumenteel is geworden in het regime van kolonisering en onderdrukking waaraan de Palestijnen blootstaan. Het uitstel van de verkiezingen geeft verder voeding aan die opvatting.

Passieve VS en EU

Opmerkelijk is de meegaande houding van de VS en de EU. De bekendmaking van de verkiezingen door Abbas in januari gebeurde naar verluidt onder druk van de regering-Biden, als voorwaarde voor hervatting van de door Trump gestopte hulp. Maar nu die worden uitgesteld, zijn de Amerikanen opmerkelijk coulant, sprekend van 'een zaak van de Palestijnen zelf'.

De Europeanen reageerden doortastender, althans op papier. Buitenlandchef Josep Borell riep de Palestijnen direct op tot snelle vaststelling van een nieuwe datum voor de verkiezingen, en Israël tot maximale medewerking. Eerder deed de EU een vergeefse poging om Israël te bewegen de verkiezingen in Oost-Jeruzalem toe te staan, en om Europese waarnemers toe te laten.

Die inzet is onvoldoende. De EU heeft, als belangrijkste handelspartner van Israël en primaire funder van de PA, zwaardere wapens ter beschikking om beide partijen tot medewerking te dwingen. Vastgesteld moet worden dat de EU zich de eigen slagkracht onttrekt.

Gevangen in 2006

Daarbij zitten beide machtsblokken gevangen in het verleden. Nadat Hamas in 2006 de verkiezingen won, werd de partij op Israëliisch aandringen geconfronteerd met een westerse boycot, die uiteindelijk leidde tot geweld, twee Palestijnse 'regeringen', en de blokkade van Gaza. Eind 2017 stelde Tony Blair dat hiermee een grote fout was begaan, en dat Hamas destijds niet buitenspel had mogen worden gezet.



Maar vier jaar later staat Hamas nog steeds buitenspel. Volgens analisten zullen noch de VS, noch de EU Hamas accepteren als lid van een Palestijnse regering, zelfs al wordt die partij opnieuw tot grootste gekozen. De gevolgen daarvan zijn niet te overzien. Vanuit dat gezichtspunt is uitstel van de verkiezingen voor de VS en de EU een acceptabel scenario, waarvoor de Palestijnse bevolking de prijs betaalt.

Riskante strategie

Dat is een riskante strategie. Als één ding afgelopen maanden duidelijk is geworden, is dat het geweldige animo van de Palestijnen voor de verkiezingen. Maar liefst 93 procent van de kiesgerechtigden heeft zich laten registreren om op een van de maar liefst 36 partijen te kunnen stemmen. In totaal hebben 1.389 Palestijnen zich gekandideerd voor een parlamentszetel, en in de samenleving vindt, ondanks de repressie van de PA, een levendig politiek debat plaats.

Dat enthousiasme heeft nu een zware opdoffer gekregen, waarvan de gevolgen nog niet zijn te overzien. Anders gezegd: wie ervoor pleit dat de Palestijnen op vreedzame wijze moeten streven naar hun vrijheid en onafhankelijkheid, dient hen bij te staan wanneer Abbas en Israël dat in gevaar brengen.

Dit artikel is met toestemming overgenomen van the Rights Forum

Hoe lokale organisaties zich inzetten voor een gezondere Gazastrook

Ik ben Adinda, derdejaarsstudente internationale betrekkingen en tweedejaarsstudente Midden-Oostenstudies. Al jaren ben ik zeer geïnteresseerd in Palestina. De stichting Groningen-Jabalya kende ik dan ook. In het kader van mijn bachelorscriptie wilde ik schrijven over Palestina, in het bijzonder gezondheidszorg aldaar.

Een deel van mijn module over mondiale gezondheid ging over humanitaire hulpverlening en de complexiteit daarvan intrigeerde me. Door de combinatie van deze onderwerpen besloot ik mijn scriptie te schrijven over NGOs in Gaza, namelijk hoe ze met de politieke situatie omgaan bij het voorkomen en behandelen van chronische ziekten. Hiervoor wilde ik met de mensen zelf praten die deze zorg organiseren, geen gemakkelijke opgave voor een twintigjarige studente in het noorden van een kikkerlandje. Dankzij onder andere de stichting Groningen-jabalya kreeg ik gelukkig verschillende medische non-profit organisaties te spreken over hun werk, obstakels en visie. Ik beschrijf hier dan ook met grote waardering voor alle betrokken partijen de bevindingen van het onderzoek.

In Gaza vormt de gezondheidszorg een dubbele uitdaging, zo bleek al snel uit het lezen van eerder onderzoek. Gaza bevindt zich politiek gezien in zekere zin in een oorlogssituatie door de afsluiting van de grenzen en de blokkade van import en export. Dit zorgt ervoor dat mensen niet altijd kunnen rekenen op toegang tot kwalitatief en kwantitatief adequate levensmiddelen, wat bijdraagt aan het oplopen en verspreiden van ziektes. Ook de toepassing van behandelmethoden wordt bemoeilijkt, omdat medicijnen bijvoorbeeld regelmatig opraken en behandelingen hierdoor onderbroken worden.

Tegelijkertijd lijkt Gaza epidemiologisch gezien niet op een land in oorlog. Dat wil zeggen dat de kwalen die het meest voorkomen niet vergelijkbaar zijn met wat we nu zien in bijvoorbeeld Jemen. Acute hongersnood, diarree en longontsteking vormen niet de grootste bedreiging. Net als in ontwikkelde landen kosten chronische ziekten de meeste gezonde levensjaren. Om deze ziekten te behandelen zijn echter complexe behandelmethoden, specialistische kennis en vooral veel geld noodzakelijk. Hier is juist door de blokkade

moeilijk aan te komen.

Mede dankzij Groningen-Jabalya kon ik gesprekken voeren met verschillende werknemers van NGOs, waaronder de PMRS. Hierin werd verder duidelijk hoe groot de uitdagingen zijn, maar ook hoe NGOs en artsen er alles aan doen om de bevolking gezond te houden.

In de gesprekken kwam snel naar voren hoe complex de situatie gezondheidszorg maakt, bijvoorbeeld voor de PMRS: “We noemen het vaak een chronische noodsituatie. Chronisch, omdat het al veertien, zelfs al twintig jaar, in een noodsituatie verkeert.” Zoals al eerder genoemd, worden behandelingen onderbroken door tekorten aan medicijnen. Dit komt enerzijds door de economische crisis en anderzijds doordat levensreddende medicatie aan de grens blijft steken. Veel nieuwe medicijnen bijvoorbeeld voor de behandeling van kanker of diabetes zijn volledig onverkrijgbaar.

Ook medische apparatuur werkt soms langere tijd niet, omdat er door de blokkade een tekort is aan onderdelen. Radiotherapie is onmogelijk, omdat de apparatuur hiervoor niet geïmporteerd mag worden. De Israëlische overheid vreest dat de techniek voor militaire doeleinden zal worden gebruikt. Patiënten worden regelmatig doorverwezen naar ziekenhuizen buiten de Gazastrook om zo alsnog de juiste behandeling te krijgen, maar bij de grensovergang wordt hen soms alsnog de doorgang geweigerd. Artsen doen wat ze kunnen om met beperkte middelen hulp te bieden: “Ondanks het gebrek aan middelen, behalen we soms toch successen. Daar zijn we trots op,” aldus een medewerker van een andere NGO.

preventie

Er wordt veel energie gestoken in het voorkomen van chronische ziektes, bijvoorbeeld door voorlichtingscampagnes over correct

medicijngebruik en een gezonde levensstijl. Zo kunnen diabetici enkele begeleide kooklessen krijgen om meer te weten te komen over gezonde voeding. Tegelijkertijd zijn er uitdagingen. Armoede en uitzichtloosheid maakt het voor sommige gezinnen bijna onmogelijk goede adviezen op te volgen. Als er voldoende budget voor is, delen NGOs dan ook voedselpakketten uit aan families die het financieel moeilijk hebben. Naast het gebrek aan voedselzekerheid draagt ook luchtvervuiling bij aan het ontwikkelen van chronische ziekten.



Pijnlijke paradox

De werkzaamheden van de NGOs zijn afhankelijk van donoren. Deze vallen in twee categorieën: donoren die bijdragen aan het algehele budget en donoren die meewerken aan specifieke projecten waarin zij zelf inspraak krijgen. De omgang met donoren is soms een uitdaging op zich, omdat sommige donoren vooral geïnteresseerd zijn in noodhulp. Dit is noch wat het meest noodzakelijk is, noch wat op de lange duur het meest effectief is. Hierbij komt nog een politiek probleem. Enerzijds wordt er vanuit allerlei overheden en internationale organisaties hulp geboden aan NGOs in Gaza. Anderzijds wordt er internationaal nog steeds te weinig gedaan om de mensenrechten van de Palestijnen, in het bijzonder die in Gaza, te verdedigen. Dit is een pijnlijke paradox.

Mijn onderzoek was naast het werk van de NGOs vooral ook gericht op hun kracht als humanitaire organisaties voor en dóór de bevolking zelf. Internationale hulpverlening, waarbij toch vooral westerlingen naar 'ontwikkelingslanden' vertrekken om 'goed werk' te doen, heeft namelijk bepaalde nadelen. Kort gezegd kan het vernederend zijn voor de lokale bevolking en het kan de noodsituatie waarin ze zich bevinden normaliseren (als een apolitiek, technisch probleem om op te lossen). Op

dit gebied zijn de geïnterviewde organisaties in het voordeel. De artsen staan dicht bij de realiteit van hun patiënten. Er ontstaan hierdoor niet dezelfde scheve machtsrelaties waar bij internationale hulpverlening wel sprake van kan zijn. Daarbij komt dat het voor de bevolking van een land onprettig kan zijn alles maar van buitenaf te moeten ontvangen. De lokale hulpverleners vinden het juist prettig om iets voor hun landgenoten te kunnen doen. Ook hoeven Palestijnse NGOs geen rekening te houden met de Israëlische belangen, terwijl dit bij internationale organisaties wel een rol kan spelen.

Politieke stellingname

Ten slotte blijven de medische NGOs zich bezighouden met de politieke situatie. Onder andere de PMRS pakt hierdoor niet alleen de chronische ziekten aan, maar ook de blokkade en mensenrechtenschendingen die het behandelen daarvan onnodig moeilijk maken: "Voor Palestijnen is het onmogelijk een onderscheid te maken tussen de politieke situatie en ons dagelijks leven, en dat geldt zeker als je werkt voor een NGO in de gezondheidszorg. [...] Als we het hebben over het recht op gezondheid, moeten we mensen eraan herinneren dat de Israelische bezetting die beïnvloedt en dit recht schendt."

Adinda Wisse
student Midden-Oostenstudies

Groningse theaterwereld werkt samen met Theatre Day Productions Gaza

Van Groningen naar Gaza en terug

In Nieuwsbrief nr 45 stond een artikel van Mads Wittermans. Enthousiast verhaalt hij over de workshops die hij en Camilo Chapela van NNT van 15 – 29 februari 2020 in Gaza gegeven hebben. Deelnemers waren theaterstudenten en theatermakers van Theatre Day Productions. Camilo werkte met hen aan fysieke vormen van theater maken – de dans als uitdrukkingsmiddel; Mads richtte zich meer op het inslijpen van de basistechnieken. Deze workshop betrof het eerste onderdeel van het jaarplan voor het tweede jaar van het project. Voor de rest van het jaar waren nog twee workshops en twee on-line uitwisselingen voorzien.

En toen brak COVID 19 in alle hevigheid uit. Eerst in Nederland en later in Gaza, waar de gezondheidszorg toch al zwaar beproefd was door het jarenlange Israëlisch geweld en de blokkade. Even was er hoop dat de draad weer kon worden opgepakt toen in Nederland de eerste lock-down beëindigd werd, maar op dat moment zat Gaza er nog middenin. Wel onderhielden de trainers via telefoon en sociale media contact met hun trainees in Gaza.

Dankzij de inventiviteit op het gebied van on-line theater van het NNT en de ervaringen die het daarmee opdeed kon ook het project “van Groningen naar Gaza en terug” omschakelen. Op 25 november organiseerde NNT/GUY&RONI een online tutorial van

online werk methoden (zoals hoe gebruik te maken van een platform als NITI Hotel) met een klein team rondom foto/video man Abdallah Mghari in Gaza. Een hele dag is er intensief gewerkt aan deze deskundigheidsbevordering voor de Gazaanse technische staf.

Op 22 december werd de voorstelling “IK.....eh ik” van Het Houten Huis vanuit de Machinefabriek gestreamt naar Gaza. Publiek in Gaza bestond uit bijna 100 theaterstudenten en medewerkers van TDP. Via de lobby van het on-line hotel (NITE Hotel) werden zij vooraf welkom geheten en konden zij met regisseur Ellen van den Hoek en acteur Martin Franke in gesprek gaan. Hiervan is ruim gebruik gemaakt.

Berichten uit oorlogsgebied

Mads Wittermans heeft direct contact met de theatermakers van TDP die hij kent van het bezoek dat hij vorig jaar heeft gebracht aan Gaza toen hij hen training gaf. Sinds de bombardementen zijn uitgebroken heeft hij intens contact met hen. Enkele voorbeelden van berichten die hij heeft gekregen.

“We zijn echt in gevaar, wachten elk moment op de dood, vermoeid en psychisch moe, we slapen 's nachts niet. Vliegtuigen vliegen de klok rond over ons heen, tanks en schepen bombarderen ons ook voor de kust, maar we zijn blij dat mensen zoals jij bij ons staan, ons steunen en je kunt er zeker van zijn. Omdat ik met jullie heb samengewerkt en mooie momenten in het theater heb gedeeld, vragen we jullie om in jullie gebeden tot ons te bidden en onze situatie in Gaza aan de hele wereld over te brengen om ons te redden.”

“Ja, het was een erg hete nacht en zo sterk dat ik voelde dat de dood dicht bij mij en mijn familie was gekomen, maar ik was niet bang, maar ik was zo bang dat ik niet kon slapen, en als ik een beetje sliep, zag ik nachtmerries waarin ik zie hoe raketten over me heen vallen en zie ik me wegrekken van mensen die me proberen te vermoorden. Je woorden steunen me echt, vooral toen je me vertelde dat ik een sterke vrouw ben. En godzijdank gaat het goed met ons.”

“We gaan dood hier in het kleine stukje Gaza. ik wil hier weg”

“Ik wil doen waar ik van hou zonder dood te gaan. Theater, theater en sport zijn allemaal omgekomen in de oorlog. Ik huiver van angst. Ik wou dat het een droom was.”

“Je bent in mijn hart, ik hou zoveel van je, en ik hoop dat we elkaar weer zullen ontmoeten in het theater nadat de oorlog tegen ons voorbij is”

De vaart kwam er weer in, het enthousiasme was nooit weggeweest en dit leidde tot nieuwe plannen. Opnieuw gaf Mads Wittermans training, maar nu on-line. Een week lang, waarbij improviseren een belangrijke rol had. Na afronding hiervan organiseerde hij een uitwisseling met een aantal spelers van “de Noorderlingen” waarbij on-line samen gespeeld en geïmproviseerd werd rond het thema Romeo en Julia – een meisje uit Gaza wordt verliefd op een jongen uit Groningen....

deelname vanuit beide steden. Naar aanleiding van het geslaagde experiment van samen on-line improviseren en repeteren wordt nu gedacht aan een gezamenlijke en gelijktijdige on-line productie. Dankzij alle opgedane ervaringen blijkt on-line samenwerking een bruikbare en zinvolle uitbreiding van de activiteiten in dit samenwerkingsproject. Toch hopen we dit jaar ook weer op de traditionele fysieke manier met elkaar samen te kunnen werken.

Bert Giskes

Binnenkort staat een masterklas gepland met

Steun aan de Palestinian Medical Relief Society blijft noodzakelijk

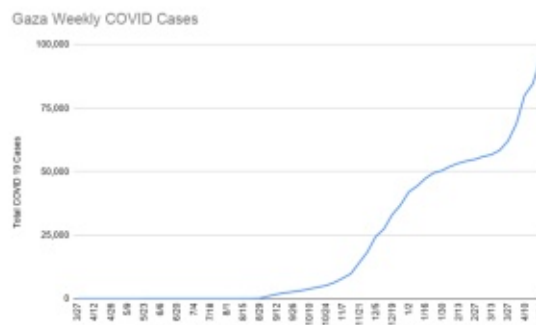
Groningen-Jabalya steunt de PMRS sinds 2005, toen voor het eerst een delegatie van het bestuur de Gazastrook bezocht. Van de diverse werkbezoeken maakte dat aan de PMRS de meeste indruk.

“De PMRS verzorgt in Jabalya een groot aantal medische voorzieningen waaronder eerstelijns-gezondheidszorg (van zuigelingen tot zorg voor ouderen), speciale programma’s voor vrouwen en jeugd, mobiele klinieken voor noodsituaties en fysiotherapie en gehandicaptenzorg. De nadruk ligt op preventie en het werk is niet alleen puur medisch, maar behelst ook aandacht voor hygiëne, sport, kunst en muziek”, schreven we toen. Verder sprak ons aan dat de PMRS een lokale en onafhankelijke organisatie is. De PMRS bestaat sinds de jaren zeventig. In de jaren sindsdien werd onze inschatting alleen maar bevestigd: laagdrempelige zorg, dicht bij de mensen en gratis. Ook tijdens de wekelijkse Grote Mars van terugkeer stond de organisatie paraat om medische hulp te verlenen, waarbij enige tientallen medische hulpverleners door Israëlische scherpschutters werden gewond en een enkeling zelfs gedood, zoals Razan al-Najjar.

De uitbraak van COVID 19 was ook voor het werk van de PMRS een nieuwe belasting, terwijl intussen de lopende zorg doorgaat. Medewerkers en vrijwilligers deelden vele honderden sanitaire pakketten uit aan mensen die tot de risicogroepen behoren, geven voorlichting via brochures, posters en video’s en verspreiden

mondmaskers. Doordat veel overheidszorg wegviel moest de PMRS een grotere zorgvraag opvangen. Ze stelden mobiele zorgteams samen bestaande uit een arts, verpleegkundige, chauffeur en soms een laborant. De teams worden ingezet om chronisch zieke patiënten thuis te bezoeken en te verzorgen, met name in de moeilijker bereikbare gebieden, waar de overheid nu geen zorg meer levert. Ook biedt de PMRS in die periode psychologische ondersteuning, vooral aan mensen die in een quarantainelocatie verblijven. En als laatste: het telefonisch of via internet beantwoorden van vragen van patiënten.

Inmiddels neemt het aantal besmettingen (en sterfgevallen) in de Gazastrook weer versneld toe. Deze pandemie belast het gezondheidssysteem van Gaza en ook de PMRS tot het uiterste.



Bron: Jewish Voice for Peace

Sinds het begin van de COVID 19 crisis ruim een jaar geleden heeft Groningen-Jabalya in totaal meer dan € 22.500,- kunnen overmaken. Helaas is het einde van de Coronellende in Gaza – in tegenstelling tot bij ons- nog lang niet in zicht. Financiële steun blijft heel erg nodig (zie de oproep achterop deze Nieuwsbrief)

Inzamelingsactie Gaza 2021

De Israëlische militaire aanval die nu gaande is in de Gazastrook heeft ten minste 198 doden veroorzaakt en heeft geleid tot meer dan 1300 gewonden. Meer dan 38.000 intern ontheemden hebben onderdak gezocht op 48 UNRWA-scholen. Door de vernietiging die is veroorzaakt door de Israëlische aanvallen op burgers en hun huizen, zijn 500 gebouwen vernietigd en zijn meer dan 2500 mensen dakloos geworden. De Israëlische aanvallen waren intens, gericht op dichtbevolkte woonwijken die zonder waarschuwing vooraf werden gebombardeerd, waardoor tientallen mensen onder het puin achterbleven. De stroomvoorziening in Gaza is teruggebracht tot gemiddeld 6 uur per dag. Brandstof is de afgelopen week niet geleverd in Gaza en de elektriciteits-centrale heeft gewaarschuwd dat deze zou kunnen sluiten. De escalatie komt op een moment dat het gezondheidssysteem al onder druk staat als gevolg van het toegenomen aantal COVID-19-gevallen en de vele tekorten die er hiervoor al waren. Het toegenomen aantal slachtoffers zet nog meer druk op het bijna instortende gezondheidssysteem.



Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <http://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

Redactie: Pieter van Niekerken,
Bert Giskes,
Marco in 't Veldt,
Jozet van der Veen.

Met medewerking van:
Ahmed Abu Artema,
Hanin Othman,
Adinda Wisse,
Mads Wittermans.

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

Colofon

Vormgeving: Jozet van der Veen info@groningen-jabalya.com

**Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief digitaal ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?**

**Schrijf je in voor de digitale nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden
niewsbrief' op de site www.groningen-jabalya.com**

Of juist liever met de post? Stuur dan naam en adres naar:
Stichting Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen